

2525.

4550

**CZTERDZIESTE SPRAWOZDANIE
TOWARZYSTWA
OPIEKI SZPITALNEJ DLA DZIECI
W KRAKOWIE**

WRAZ ZE SPRAWOZDANIAMI

**SZPITALA ŚW. LUDWIKA DLA DZIECI W KRAKOWIE
I KOLONII LECZNICZEJ DLA DZIECI SKROFULICZNYCH
I ZAGROŻONYCH GRUŻLICĄ POD ŚW. JÓZEFEM W RABCE**

ZA 1912 ROK.

**W KRAKOWIE.
CZCIONKAMI DRUKARNI C. K. UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
POD ZARZĄDEM JÓZEFA FILIPOWSKIEGO
1913.**

7550

CZTERDZIESTE SPRAWOZDANIE
TOWARZYSTWA
OPIEKI SZPITALNEJ DLA DZIECI
W KRAKOWIE

WRAZ ZE SPRAWOZDANIAMI

SZPITALA ŚW. LUDWIKA DLA DZIECI W KRAKOWIE
I KOLONII LECZNICZEJ DLA DZIECI SKROFULICZNYCH
I ZAGROŻONYCH GRUŻLICĄ POD ŚW. JÓZEFEM W RABCE

ZA 1912 ROK.

W KRAKOWIE
CZCIONKAMI DRUKARNI C. K. UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
POD ZARZĄDEM JÓZEFA FILIPOWSKIEGO
1913.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA OPIEKI SZPITALNEJ.

Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie

zawiązane w roku 1872.

Protektor:

Jego Książe Biskupia Mość książę Adam Sapieha.

Komitét zarządający:

wybrany na lat trzy 2. kwietnia 1910.

Przewodniczący: Prof. Dr. Maciej Jakubowski.

Zastępca: Prof. Dr. Zoll Fryderyk (młod.).

Członkowie: X. Prof. Władysław Chotkowski.

Jan Kanty Federowicz.

Dr. Franciszek Murdziński.

Dr. Bronisław Olearski.

Mieczysław Sędzimir.

Kontrolorowie: Eustachy Jaxa Chronowski.

X. Kan. Julian Drohojowski.

Grono Dam Opiekunek:

wybrane na lat trzy 2. kwietnia 1910.

Anna Chylińska,

Janowa Federowiczowa,

Janina Kostanecka,

Wilhelmina Leowa,

Ks. Teresa Lubomirska,

Hr. Krystyna Potocka,

Hr. Marya Starzeńska.

Towarzystwo założyło i utrzymuje następujące zakłady:

I. Szpital św. Ludwika dla dzieci w Krakowie

od r. 1876 (łóżek 120).

II. Kolonię leczniczą dla dzieci skrofulicznych i zagrożonych gruźlicą

pod św. Józefem w Rabce

od r. 1887 (łóżek 90).

Członkowie Towarzystwa:

A) *Fundatorowie:*

Ks. Czartoryska Zuzanna.
Prof. Dr. Jakubowski M. L.
Hr. Pułowska Marya.
Hr. Pułowski Zygmunt.
Hr. Tyszkiewicz Benedykt.

B) *Członkowie stali:*

Chronowski Eustachy.
Kostanecka Janina.
Lang Natalia.
Łepkowska Celina.
Prof. Dr. Łepkowski Wincenty.
Teichmanowa Anna.
Prof. Dr. Wicherkiewicz Bol.

C) *Członkowie czasowi:*

X. Biskup Bandurski Wład.
Br. Banhydi Kazimiera.
Hr. Baworowski Wacław
Dr. o. p. Biesiadecki Stan.
Dr. Buzdygan Mikołaj.
X. Prof. Chotkowski Wład.
Chylińska Anna.
Chyliński Michał.
Czarnomska Eliza.
Czarnomski Mikołaj.
Dobrowolski Michał.
Prof. Dr. Domański Stanisław.
X. Drohojowski Julian.
Dyzmański Tomasz.
Federowicz Jan.
Federowiczowa Tadeuszowa
Grodzicka Klementyna.
Haller Cezar.
Hrebenda Władysław.
Hupkowa Marya.
Jakubowska Henryka.
Dr. Jakubowski Jan.
Jakubowska Zofia.
Jędrzejowiczowa Helena.
Kadenowa Wanda.
Kleiz Eugeniusz.
Dr. Lang Ottokar.

Hr. Lasocka Czesławowa.
Leowa Wilhelmina.
Lewicki Bolesław.
Prof. Dr. Lewkowicz Ksawery.
Ks. Lubomirska Teresa.
Ks. Lubomirski Kazimierz.
Madeyska Marya.
Małachowska Leonida.
Mączyński Maciej.
Mendelsburgowa Flora.
Michałowska Marya.
Prof. Dr. Milewski Józef.
Hr. Mostowska Zofia.
Dr. Murdzieński Franciszek.
Dr. Mydlarski Władysław.
Niesiołowski Kazimierz.
X. Biskup Nowak Anatol.
Olszewska Kazimiera.
Dr. Olearski Bronisław.
Pareńska Elżbieta.
Prof. Dr. Pareński Stanisław.
Dr. Pieńczykowski Meliton.
Pollerowa Wanda.
Popielowa Marya.
Hr. Potocka Krystyna M.
Hr. Potocka Izabella.
Hr. Potocka Katarzyna.

Hr. Potocka Krystyna C.
Hr. Potocka Marya.
Dr. Poźniak Stanisław.
Hr. Raczyńska Róża.
Hr. Raczyński Edward.
Roszkowski Leon.
Prof. Dr. Rutkowski M.
Rylski Stefan.
Rylska Zofia.
Sędzimirowa Jadwiga.
Sędzimir Mieczysław.
Hr. Starzeńska Marya.
Struszkiewicz Władysław.
Studzińska Marya.
Dr. Supiński Edmund.
Świerzowa Helena.
Prof. Dr. Szajnocha Wł.

Szatkowski Henryk.
Dr. Szlachetowski Stanisław.
Szołajska Włodzimira.
Hr. Tarnowska Róża.
J. E. Hr. Tarnowski Stanisław.
Turowiczowa Klotylda.
Hr. Tyszkiewiczowa Marya.
Wędrychowska Gabryelowa.
Hr. Wodzicka Stanisławowa.
J. E. Hr. Wodzicki Antoni.
Wysocki Michał.
Zduniowa Róża.
Zieleniewski Edmund.
Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).
Żeleński Ludwik.
Prof. Dr. Żuławski Karol.

W roku 1912 przystąpili do Towarzystwa i wpisani zostali w poczet członków czasowych:

Dr. Buzdygan Mikołaj.	Roszkowski Leon.
Pieńczykowski Meliton.	Żeleński Ludwik.

UWAGA: Osoby, życzące sobie przystąpić do Towarzystwa Opieki Szpitalnej dla dzieci w Krakowie, zechcą się zgłaszać do jednego z Członków Komitetu.

(Wyjątek z § 3. Statutu). Osoba składająca na raz kwotę przynajmniej 200 Koron w. a. zostaje członkiem stałym Towarzystwa.

Członkowie czasowi obowiązani są opłacać rok rocznie najmniej po 10 Kor.

Sprawozdanie z czynności Towarzystwa i Komitetu.

Ogólne doroczne zebranie Towarzystwa odbyło się dnia 16 kwietnia 1912 r. Przewodniczący Dr. Jakubowski zawiadamia, że Komitet Towarzystwa na dniu 15 marca b. r. złożył hołd Jego Książęcej Biskupiej Mości Księciu Adamowi Sapiesze, a idąc za uświęconą tradycją, zaprosił Go na Protektora Towarzystwa. Zawiadomienie to wśród hucznych oklasków przyjęto do wiadomości, zatwierdzając wybór Protektora.

Po myśli statutu wysłuchano i przyjęto do wiadomości sprawozdanie z czynności Komitetu w roku 1911 — następnie przyjęto i zatwierdzono rachunki z roku 1911 z funduszków Towarzystwa, Szpitala św. Ludwika i Kolonii leczniczej w Rabce, sprawdzone i przedłożone przez kontrolorów ks. Kan. Juliusza Drohojowskiego i Eustachego Jaxę Chronowskiego. Wreszcie przyjęto do wiadomości sprawozdania z ruchu chorych w szpitalu św. Ludwika w Krakowie i Kolonii leczniczej w Rabce za rok 1911 przedłożone przez Dr. Franciszka Murdzieńskiego.

Komitet Towarzystwa odbył wśród roku cztery posiedzenia w dniach: 20 stycznia, 21 marca, 8 czerwca, 21 września.

I. Sprawy odnoszące się do Szpitala św. Ludwika. O rozwiązaniu umów z Wys. Wydziałem krajowym doniósł już Komitet w zeszłorocznym sprawozdaniu, nadmieniając, iż Wys. Wydział krajowy pismem z dnia 13 czerwca 1911 r. przyjął wypowiedzenie do wiadomości z oświadczeniem, iż nie zamierza przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosku na odkupienie od Towarzystwa budynków Szpitala św. Ludwika.

W sprawozdaniu zaś departamentu V. Wydziału krajowego za rok 1911 na str. 10 czytamy, iż zdaniem Wydziału krajowego winno Towarzystwo, Szpital św. Ludwika z całym jego majątkiem oddać w inne ręce z obowiązkiem leczenia w tym szpitalu dzieci — że dalej sprawę szczegółowego zbadania przeznaczenia funduszków krakowskiego Towarzystwa

Opieki szpitalnej dla dzieci zajmuje się c. k. Namiestnictwo na prośbę Wydziału krajowego, który po otrzymaniu wyniku badania wyciągnie zeń konsekwencje i wtenczas poweźmie decyzję co do dalszego zapewnienia opieki szpitalnej chorym dzieciom.

Z prawdziwą przykrością zwracamy uwagę na to stanowisko jakie Wydział krajowy zajął w obec Towarzystwa. Sprawa bowiem jest pod względem prawnym nader prostą i jasną, a z punktu widzenia ludzkiego droga jaką iść należy, nie jest wątpliwą. Towarzystwo przekonało się, że wobec wzrastającego ciągle napływu chorych, nie może nadal podobać zadaniom łączącym się, z prowadzeniem powszechnego szpitala dzieci, w budynkach wzniesionych przed laty 40., zbyt szczupłych na dzisiejsze potrzeby i nie licujących z nowoczesnymi zasadami higieny. Mimo ofiar finansowych przenoszących zasoby Towarzystwa, spełnia ono funkcje leczenia chorych dzieci w warunkach obecnych gorzej, niżby to uczynić mógł Kraj, nieograniczony w ten sposób finansowo, a obowiązany ustawowo do zapewnienia chorym opieki lekarskiej. Dlatego to Towarzystwo postanowiło rozwiązać umowę z Wydziałem krajowym, obowiązującą je do prowadzenia powszechnego szpitala. W razie jednak gdyby Kraj tego zażądał, wynająć budynki swe na szpital dla dzieci, a wszystkie dochody z swego majątku obrócić na niesienie pomocy tej chorej dziatwie, dla której ze strony Kraju pomocy domagać się nie można ze względu na brak przepisów ustawowych. Są to dzieci skrofuliczne, zagrożone gruźlicą lub nawiedzone przewlekłymi chorobami. Dla nich to chce Towarzystwo otworzyć na przyszłość w Krakowie odpowiedni zakład, a zarazem rozszerzyć kolonię leczniczą w Rabce.

Trudno przypuścić, aby Wydział krajowy brał na serio groźby przeciw Towarzystwu zwrócone, jakoby ono takim obrotem funduszków łamało przepisy statutowe i zniewalało temsamem c. k. Namiestnictwo do represyi ustawowych. Chodzi tu raczej o wywarcie presyi na Towarzystwo, żeby ono i nadal prowadziło w zastępstwie Kraju szpital powszechny dla dzieci za niskiem przez Kraj ofiarowaniem wynagrodzeniem. W ten bowiem sposób Wydział krajowy uwolnionyby został od obowiązku urządzenia w Krakowie odpowiedniego szpitala na koszt Kraju. Dotychczasowe w sprawie tej przez Wydział krajowy, poczynione

zarządzenia, mogą jednak boleśnie odbić się na chorej dziatwie, która po pierwszym styczniu 1914 r. znajdzie się w Krakowie bez szpitala.

Aby zapobiedz tak nad wyraz bolesnej konsekwencji, Komitet Towarzystwa wypracował treściwy memoriał o stosunkach szpitala św. Ludwika i rozesłał go w pierwszych dniach listopada 1912 r. osobistościom wpływowym a w szczególności: Excellencyi Panu Marszałkowi Sejmu krajowego, Najprzewielebniejszemu Biskupowi Krakowskiemu jako Protektorowi Towarzystwa, Prezydentowi miasta Krakowa, Burmistrzowi miasta Podgórza, Marszałkowi Rady powiatowej krakowskiej i posłom Sejmowym z miasta Krakowa, — z prośbą o wglądnięcie w tą sprawę i wpłynięcia ewentualnie w drodze interpelacji sejmowej aby Wydział krajowy w interesie chorych dzieci poczynił jak najszybciej stosowne zarządzenia mające na celu zapewnienie odpowiedniego od 1 stycznia 1914 r. pomieszczenia dla licznych, z każdym rokiem zwiększających się zastępów chorych dzieci z Krakowa, Podgórza i okolicy.

Wskutek wypowiedzenia Wysokiemu Rządowi (dnia 14 października 1911 L. 207) *kontraktu* co do utrzymywania kliniki pedyatrycznej w Szpitalu św. Ludwika, otrzymał Komitet Towarzystwa zaproszenie od c. k. Starostwa w Krakowie na dniu 28 grudnia 1911 r. do złożenia oferty sprzedaży lub wdzierżawienia na pomieszczenie kliniki pedyatrycznej realności objętej l. w. h. 1130. Pomienioną ofertę złożono w c. k. Starostwie w Krakowie dnia 24 stycznia 1912 z terminem obowiązującym do dnia 1 października 1912. Na życzenie Ministerstwa Oświecenia przedłużono najpierw termin złożonej oferty do dnia 1 stycznia 1913, a następnie i to ostatecznie do dnia 1 kwietnia 1913.

Oddziały przeznaczone dla chorób zakaźnych zostały przez Magistrat miasta Krakowa jeszcze w roku 1910 uznane za niedostatecznie oddzielone od reszty szpitala, nieodpowiednio urządzone i wskutek tego wymagające zasadniczych przeróbek i adaptacji. Pewną część żądanych adaptacji dokonał Komitet ze znacznym nakładem, jednakże przeciw zamuiowaniu drzwi komunikacyjnych i stawianiu osobnej klatki schodowej jako adaptacji bardzo kosztownej wniósł Komitet rekurs do c. k. Namiestnictwa.

C. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 3 sierpnia 1912 r. L. VII a. 3581/5 nie uchyliło zarządzenia Magistratu polecającego zamurowanie drzwi, łączących część zakaźną z resztą szpitala. W tym razie jednakże zostałby dostęp do oddziałów zakaźnych na I. piętrze zupełnie odcięty i tylko możliwy przez zbudowanie osobnej kosztownej klatki schodowej. Okoliczność ta spowodowała Komitet do wniesienia rekursu do Ministerstwa Spraw wewnętrznych, podającego w motywach między innymi, iż Towarzystwo nie tylko na wykonanie tak kosztownych robót nie posiada funduszków, ale zarazem zaznacza, iż z dniem 31 grudnia 1913 r. wypowiedziało już kontrakty Wydziałowi krajowemu i Rządowi, po upływie którego to czasu przystąpi do reorganizacji szpitala, w którym bezwarunkowo jako w zakładzie prywatnym, humanitarnym, oddziału dla chorób zakaźnych utrzymywać nie będzie.

Sprawy personalu lekarskiego. Z dniem 1 października b. r. upłynął termin trzechletni nominacji Prof. Dr. Wacława Chlumsky'ego operatorem honorowym przy oddziale chirurgicznym szpitala św. Ludwika. Komitet Towarzystwa upoważnił Dyrektora szpitala do przedłużenia nominacji Prof. Dr. Chlumsky'emu na zajmowanej posadzie operatora honorowego pod dotychczasowymi warunkami od 1 października 1912 do 31 grudnia 1913 t. j. do terminu w którym kończą się umowy Towarzystwa z Wydziałem krajowym co do utrzymywania chorych dzieci w Szpitalu św. Ludwika przesyłanych przez Zarząd krajowego Szpitala św. Łazarza.

Na wniosek Dyrektora szpitala Dr. Murdzieńskiego Komitet:

a) nadał posadę sekundaryusza przy oddziale chirurgicznym z remuneracją roczną 1400 K Doktorowi Karolowi Maye-
rowi na czas od 1 stycznia 1912 do 31 grudnia 1912.

b) posadę praktykanta z remuneracją roczną 1.000 K nadał Komitet Dr. Romualdowi Sikorskiemu również na rok jeden od 1 stycznia 1912.

Sprawozdanie administracyjne. Na podstawie sprawozdania statystycznego (vid. pag. 18.) łącznie z zamknięciem rachunków bieżących (vid. pag. 23.) podajemy kilka ważniejszych szczegółów administracyjnych:

W roku 1912 było dni leczenia:	
dla dzieci od 1—12 lat	29.857
dla dzieci w pierwszym roku życia	5.710
Razem	35.567

Ponieważ wydatki bieżące wynosiły 67.770 Kor. 97 hal. przeto utrzymanie dzienne jednego chorego wynosiło przeciętnie 1 K. 90¹/₂ h.

Powyższy wydatek odnośnie do poszczególnych kategorii dzieci przedstawia się jak następuje:

- a) utrzymanie dzieci od 1—12 lat dni pobytu 29.857
 po 1 K. 90¹/₂ h. 56.877⁵⁸
 na pokrycie otrzymano ryczałt z fund. krajowego 42.000—
 niedobór wynosił . . . 14.877⁵⁸
- b) utrzymanie dzieci w pierwszym roku życia:
 dni pobytu 5.710 po 1 K. 90¹/₂ h. 10.877⁵⁵
 otrzymano z funduszu krajowego wynagrodzenie
 dzienne po 2 K. 10 h. 11.991—
 pozostała nadwyżka . . . 1.113⁴⁵
 po potrąceniu której do utrzymania chorych dopłaciło ogółem Towarzystwo 13.764¹³
 pokrywając niedobór ten z dotacji klinicznej wypłacanej przez Rząd i z bardzo szczupłych własnych funduszków. Nadmienić przytem wypada, że kwotą wydatków (67.770 K. 97 h.) nie są objęte budynki, jako to sale zajmowane przez chorych, lokale oddane na użytek kliniki pediatrycznej i lokale administracyjne.

Wglądając w poszczególne pozycye wydatków okazuje się, iż znaczniejsze kwoty przypadają: na żywienie chorych, utrzymanie budynków, honorarya lekarskie i wypłatę zasług służbie.

Koszta żywienia 24.119 K. 60 h. rozdzielając na 35.567 dni pobytu chorych dzieci, wypadłby w przecięciu wydatek dzienny na wyżywienie jednego dziecka 0⁶⁸ h. Uwzględniając jednakże, że obok dzieci z powyższej kwoty pokrywano koszta żywienia liczego personelu i służby szpitalnej, koszt dziennego żywienia znacznie się obniży, jak to wskazuje załączone obliczenie:

dni żywienia dzieci (jak wyżej)	35.567
żywienie 10 Sióstr Miłosierdzia przez 365 dni	3.659
żywienie 27 służby przez 365 dni	9.855
żywienie mamek i matek przy chorych oseskach (licząc jedną mamkę na dwoje dzieci)	2.855
Razem dni żywienia	51.927

co wobec wydanej kwoty 24.119 K. 06 h. przedstawia w przecięciu wydatek dzienny na głowę 0.46²/₅ h.

Wydatki na utrzymanie i konserwacją rozległych zabudowań szpitalnych wzniesionych jeszcze przed czterdziestu laty przy podrożeniu materiałów budowlanych i robocizny wzrastają z każdym rokiem. To też od lat kilku na utrzymanie budynków wraz z wodociągami wstawiana bywa do budżetu kwota 5.000 K., która w roku bieżącym okazała się niewystarczającą, wydano bowiem 6.687 K. 81 h. Przekroczenie prelininowanej kwoty nastąpiło wskutek nowego pokrycia zrujnowanego dachu na jednym z pawilonów szpitalnych kosztem 2.200 K.

Honorarya lekarskie wynosiły 8.872 K. Kwotą tą objęte są płace: lekarza ordynującego, dwóch sekundaryuszy i lekarza praktykanta, a które są o 25—30% niższe jak płace równorzędnych funkcyonaryuszy lekarskich w szpitalu krajowym. Ponadto kwotą tą objęte są jeszcze: remuneracya dyrektora szpitala (1.200 K.) i pauszala na dorożki (500 K.) operatorowi i kierownikowi oddziału chirurgicznego.

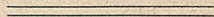
Służbie niższej wypłacono tytułem zasług 7.100 K. Wobec tego, że personal służbowy składa się z 27 osób, przeto w przecięciu zasługa roczna na jednego wynosi 263 K.

Mimo tak oszczędnych i ograniczonych wydatków, które z pewnością w tej niskiej cyfrze na przyszłość utrzymać się nie dadzą, na pokrycie ich zaledwie starczyły wszystkie źródła dochodów jakimi rozporządzają fundusze Szpitala św. Ludwika.

Odnosnie do spraw Kolonii leczniczej w Rabce donosimy jedynie, że przed otwarciem sezonu dokonana została kollaudacya instalacyi łazienek zrobionych w ubiegłym roku 1911. Po stwierdzeniu, iż roboty dokonane są dokładnie i bez zarzutu wypłacono przedsiębiorcy p. Julianowi Tokarowi resztę należności 1059 K. 74 h. Ogółem kosztu instalacyi łazienek wynosiły 3.059 K. 74 h.

Grono Dam Opiekunek pod przewodnictwem księżnej Kazimierzowej Lubomirskiej zajęło się zorganizowaniem Komitetu balowego dla Kolonii leczniczej w Rabce, zapraszając jak w roku poprzednim na skarbniczkę hr. Ignacową Ledóchowską. W pracach Komitetu balowego przyjęły udział łaskawie następujące panie: Teodorowa Aksentowiczowa, Stanisławowa Boczarowa, Ferdynandowa Hoesickowa, Janowa Federowiczowa, Janowa Fischerowa, Kazimierzowa Kostanecka, Juliuszowa Leowa, Wincentowa Łepkowska, Włodzimierzowa Merunowiczowa, Franciszkowa Murdzieńska, Idalia Pawlikowska, Władysławowa Reissowa, hr. Edwardowa Raczyńska, hr. Feliksowa Tyszkiewiczowa, Zdzisławowa Włodkowa, Władysławowa Wyszynska, Fryderykowa Zollowa. Bal Rabczański odbył się dnia 24 stycznia 1912 r. w salach Starego Teatru, przynosząc czystego dochodu 5.895 K. 26 h.

Ruch członków. Z początkiem roku 1912 należało do	
Towarzystwa osób	100
w ciągu roku przyjęto w poczet Członków czasowych	4
	<u>Razem</u>
	104
zmarło osób	4
z końcem roku było Członków	100
a w szczególności:	
a) Członków fundatorów	5
b) Członków stałych	7
c) Członków czasowych	88
	<u>Razem</u>
	100

Kronika żałobna.

Z grona Członków Towarzystwa w ciągu bieżącego roku rozstali się z tym światem:

Kazimiera Chronowska przystąpiła do Towarzystwa jako członek stały w roku 1909, składając wraz z mężem swym chojną ofiarę 2000 K. z przeznaczeniem, aby z odsetek wysyłanem było corocznie do Kolonii leczniczej w Rabce jedno dziecko skrofuliczne lub zagrożone gruźlicą. Zmarła w Krakowie dnia 9 marca.

Adam hr. Sierakowski przyjętym został w poczet Członków czasowych Towarzystwa w r. 1874. Zmarł w majątku swym Waplewo dnia 12 marca.

Bronisław hr. Lasocki należał do założycieli Towarzystwa Opieki Szpitalnej dla dzieci. Obowiązki skarbnika pełnił od r. 1874 do 1884. Zmarł w Wiedniu dnia 21 października.

Zofia Janowa Federowiczowa. W roku 1895 przystąpiła do Towarzystwa jako członek czasowy. Wybrana w r. 1896 do grona Opiekunek oddała się z niezwykłym zapałem i wytrwałością sprawom Kolonii rabczańskiej nie szczędząc zabiegów i trudów, aby przy urządzaniu loteryi i balów przysparzać funduszków dla tej instytucyi. Zmarła w Krakowie dnia 27 grudnia b. r. Grono Opiekunek pragnąc utrwalić jej pamięć, zajęło się zbieraniem składek na utworzenie funduszu żelaznego imienia Zofii Janowej Federowiczowej dla Kolonii leczniczej w Rabce. W ciągu dni kilkunastu z chojnie płynących ofiar złożoną została kwota około 2.000 K.

Cześć Ich pamięci.

Rachunek Funduszu bieżącego Towarzystwa Opieki Szpitalnej za rok 1912

DOCHODY.

WYDATKI.

	Kor.	hal.	Kor.	hal.		Kor.	hal.	Kor.	hal.
1 stycznia 1912 Saldo	4314	25							
Wkładki członków ¹⁾	655	—			Druki sprawozdań	469	60		
Na fundusz chorej służby	500	—			Potrzeby rekonwalescentów, msze i t. d.	100	—		
Odsetki od fund. żelazn. rekonwalescentów	800	—			Wydatki kancelaryjne	202	—		
« « « jubl. prof. Jakubowskiego	142	74			Portorya	2	20	773	80
« « « żelazn. Andrzejka	12	80							
« « « dyspoz. chorej służby	75	94			Transakcje:				
« « « książ. Poczł. Kasy Oszcz.	82	86	2269	34	Złożono na fundusz chorej służby	500	—		
					Dopisano % do fund. żel. Jakubowskiego	142	74		
					« « « « Andrzejka	12	80	731	48
					« « « « dysp. chorej służby	75	94	5078	31
					31 grudnia 1912 Saldo				
Saldo 1 stycznia 1912	6583	59	5078	31				6583	59

Kontrolorowie: *X. Juliusz Drohojowski, Eustachy Jaxa Chronowski.*

Skarbnik: *Dr. Mordziński.*

¹⁾ Kwota 655 Kor. pochodzi ze składek rocznych P. T. Członków: (po 10 K).

X. Biskup Bandurski Wład. Br. Banhydł Kāzimiera. Dr. Biesidecki Stan. Dr. Buzdygan Mikołaj. X. Chotkowski Wład. Czarnomska Eliza. Czarnomski Mikołaj. Dobrowolski Mich. X. Drohojowski Jul. Federowicz Jan. Federowiczowa Janowa. Grodzicka Klementyna. Haller Cezar. Hrebenda Wład. Hubkowa Marya. Jakubowska Henryka. Dr. Jakubowski Jan. Jakubowska Zofia. Jędrzejewiczowa Helena. Kadenowa Wanda. Kleiz Eugeniusz. Dr. Lang Ottokar. Hr. Lasocka Czesławowa (20 K). Leowa Wilm. Dr. Lewkowitz Ksawery. ks. Lubomirska Teresa. ks. Ludomirski Kazim. Madeyska Marya. Malachowska Leonida. Maczyński Maciej. Michałowska Marya. Dr. Mordziński Fr. Dr. Mydlarski Wład. Niesiołowski Kaz. X. Biskup Nowak Anatol. Dr. Oleński Bron. Pareńska Elżbieta. Dr. Pareński Stan. Pollerowa Wanda. Popielowa Marya (20 K). Hr. Potocka Krystyna M. Hr. Potocka Izabella. Hr. Potocka Katarzyna. Hr. Potocka Krystyna C. Hr. Potocka Marya. Dr. Pożniak Stan. Roszkowski Leon. Dr. Rutkowski M. Sędziniowa Jadwiga. Sędzimir Mieczysław. Hr. Sitarzewska Marya (15 K). Struszkiewicz Wład. Dr. Supiński E. (20 K). Świerżowa Hel. Szolajska Władysława (30 K). Wędrychowska Gabryelowa. Hr. Wodzicka Stanisł. Wysocki M. Zdumowa Róża.

Majątek Towarz. Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie z końcem 1912 roku.

I. Nieruchomości: Towarzystwo Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie jest właścicielem:

A) realności w Krakowie w narożniku ul. Kopernika i ul. Strzeleckiej Dz. VI l. spis. 39, l. w. h. 1130 o obszarze 4.623 36 m².

B) realności w Krakowie przy ul. Strzeleckiej Dz. VI l. or. 4 l. w. h. 2739 o obszarze 2.914 m².

(Na gruntach obu realności A i B znajdują się budynki murowane mieszczące szpital pod wezwaniem św. Ludwika z kompletnem urządzeniem dla 120 chorych).

Na powyższych realnościach A i B ciążyą długi:

1. Bezprocentowa pożyczka krajowa z r. 1874 20.000 Kor.

2. Pożyczka Banku krajowego, zaciągnięta w roku 1897 w kwocie 24.000 Kor., po spłaceniu rat z końcem roku 1912 zmniejszona do kwoty 18.657 Kor. 05 h.

C) parceli gruntowej w Rabce, oznaczonej w księgach katastralnych l. 120/3 o obszarze 6.860 m². (Na gruncie tym stoi budynek piętrowy, drewniany, jako Kolonia lecznicza dla dzieci skrofulicznych i zagrożonych gruźlicą z kompletnem urządzeniem na 100 dzieci).

D) parceli gruntowej w Rabce, oznaczonej w księgach katastralnych l. 120/4 o obszarze 5.586 m².

II. Fundusze w walorach książeczkach % i gotówce:

Fundusze Towarzystwa	32.656 K. 56 h.
» Szpitala św. Ludwika	31.513 » — »
» Kolonii leczniczej w Rabce	62.907 » 21 »
Razem	127.066 K. 77 h.

Fundusze zostające w zarządzie Towarzystwa	4.683 K. 71 h.
Ogółem	131.750 K. 48 h.

Wykaz szczegółowy funduszków w walorach, książeczkach % i gotówce:

	K.	h.
Fundusze Towarzystwa:		
Fundusz żelazny rekonwalescentów . . .	20.000	—
» » jub. prof. Jakubowskiego . . .	3.463	88
» » imienia Andrzejka . . .	330	12
» dyspozycyjny chorej służby . . .	3.784	25
Gotówka na książeczce Kasy pocztowej .	5.078	31
	32.656	56
Fundusze Szpitala św. Ludwika:		
Fundusz żelazny Schindlera	4.000	—
» » hr. Wodzickich Józefa i Matyldy	4.000	—
Fundusz dyspozycyjny	12.000	—
Gotówka na rachunku bieżącym w Banku krajowym	7.513	—
Gotówka w kasie podręcznej Dyrektora Szpitala	2.000	—
Gotówka w kasie podręcznej Zarządu go- spodarczego	2.000	—
	31.513	—
Fundusze Kolonii leczniczej w Rabce:		
Fundusz żelazny Zieleniewskiego	1.892	99
» » Tyszkiewicza	2.000	—
» » Łepkowskich	2.000	—
» » Bezimiennego	4.063	20
» » Langowej	524	28
» » Jakubowskiego	30.833	52
» » Chronowskich	2.000	—
Fundusz dyspozycyjny	14.126	22
Gotówka na rachunku bież. w Banku kraj.	5.467	—
	62.907	21
Fundusze zostające w zarządzie Tow.:		
Fundacya Edwarda Urbana na Kolonię w Rabce poruczona przez c. k. Namiest.	2.155	09
Na budowę kaplicy w Rabce	2.528	62
	4.683	71

Sprawozdanie ze szpitala św. Ludwika.

(Rok istnienia trzydziesty siódmy).

(Łóżek 120 — Telefon Nr. 170).

I. Dożywotni kurator szpitala:

Dr. Maciej Jakubowski.

PERSONAL LEKARSKI.

I. Klinika pedyatryczna.

Profesor i kierownik kliniki: Dr. Ksawery Lewkowicz.

I. Asystent: Dr. Władysław Bujak.

II. Asystent: Dr. Kazimierz Dadej.

II. Oddziały szpitalne:

Dyrektor szpitala i prymaryusz: Dr. Franciszek Murdzieński.

Operator honorowy: Prof. Dr. Wacław Chlumsky.

I. Sekundaryusz: Dr. Jan Schneider.

II. Sekundaryusz: Dr. Jan Olbrycht.

Lekarz praktykujący: Dr. Romuald Sikorski.

SIOSTRY MIŁOSIERDZIA.

zajmują się gospodarstwem domowem i pielęgowaniem chorych.

Siostra przełożona 1

Siostr dozoruujących chorych 6

» przy gospodarstwie 3

SŁUŻBA NIŻSZA.

Męska: Odźwierny 1 Ogrodnik 1 Posługaczy 2 Stróżów 2

Żeńska: Służebnych w kuchni 2 Szwaczka 1 Praczek 4

» Posługaczek na salach chorych 14

Razem . . . 27

Sprawozdanie statystyczne.

Skorowidz ruchu chorych z ubiegłych lat:

W latach	Zgłosiło się do ambulatoryum	Przyjęto do stałego leczenia w Szpitalu		Razem
		osesków	dzieci od 1—12 lat	
Od roku 1876—1900	88.068	3.286	20.924	24.210
1901	5.474	242	977	1.219
1902	5.648	260	1.067	1.328
1903	6.229	253	1.071	1.324
1904	6.335	216	1.066	1.282
1905	6.134	231	812	1.043
1906	6.380	263	1.066	1.329
1907	5.047	248	867	1.115
1908	5.252	254	992	1.246
1909	5.635	246	979	1.225
1910	5.095	304	1.183	1.487
1911	4.302	274	1.175	1.449
1912	4.328	242	1.096	1.338

Wykaz ogólny ruchu chorych w roku 1912:

I. Zgłosiło się do ambulatoryum kliniki dzieci 4.328

II. Leczone w szpitalu:

a) Dzieci starszych od 1—12 lat:

Pozostało z r. 1911	77	1.173	}	1.431
Przyjęto w roku 1912	1.096			
b) dzieci karmione piersią:				
Pozostało z r. 1911	16	258	}	
Przyjęto w r. 1912	242			

Ilość dni pobytu chorych leczonych stale w szpitalu:

a) dla 1173 dzieci starszych	29.857	35.567	}
b) dla 258 dzieci przy piersi	5.710		

Średni czas leczenia wynosił:

u dzieci starszych 25.4 dni, u dzieci karmionych piersią 22.12 dni.

Bliższe szczegóły co do utrzymania chorych, podane są powyżej na str. 10 w sprawozdaniu administracyjnem Komitetu Towarzystwa.

W ambulatoryum kliniki pediatrycznej stwierdzono, iż na 4.328 chorych było:

	chłopców	dziewcząt	razem
I. Dzieci prawidłowo rozwijających się	1.755	+	1.759 = 3.514
II. » nawiedzonych zbocz. ogóln.:			
a) na tle gruźliczem	111	+	154 = 265
b) » » zółzowem	31	+	46 = 77
c) » » krzywiczem	231	+	190 = 421
d) » » kiłowem	23	+	28 = 51
Razem	2.151	+	2.177 = 4.328

Z przyjętych do szpitala 1096 dzieci od 1—12 lat umieszczono:

	chłopców	dziewcząt	razem
I. Na oddziale klinicznym	89	+	78 = 167
II. » » chirurgicznym	253	+	192 = 445
III. » » chorób zakaźnych	147	+	140 = 287
IV. » » rezerwowym	107	+	90 = 197
Razem	596	+	500 = 1.096

Dzieci te były:

a) Co do miejsca pobytu rodziców:

	chłopców	dziewcząt	razem
Miejscowe (krakowskie)	240	+	205 = 445
Zamiejscowe	356	+	295 = 651

b) Co do wyznania:

Dzieci chrześcijańskie	529	+	430 = 959
» izraelickie	67	+	70 = 137

c) Co do wieku:

Od 1 do 3 lat	206	+	136 = 342
» 4 » 7 »	215	+	209 = 424
» 8 » 12 »	175	+	155 = 330

Z przyjętych do Szpitala 242 dzieci w pierwszym roku życia umieszczonych na oddziale V było:

Dzieci krakowskich 84, zamiejscowych	158	} 242
» chrześcijańskich 215, izraelickich	27	

Dzieci te były karmione przeważnie przez własne matki (160), częścią zaś przez mamki utrzymywane kosztem Zakładu (16), wreszcie część była żywiona sztucznie (66).

Na oddział II-gi chirurgiczny

	chłopców	dziewcząt	razem
zgłosiło się do ambulatoryum	949 +	606 =	1.555
Przyjęto do stałego leczenia:			
Dzieci starszych	253 +	192 =	445
» osesków	53 +	47 =	100
	306 +	239 =	545
Z pozostałych 1010 nie przyjęto dla			
braku miejsca	35 +	23 =	58
Operowano i leczono ambulatoryjnie	193 +	151 =	344
Udzielono jednorazowej porady	346 +	262 =	608
	574 +	436 =	1.010

Na 545 chorych leczonych stale wykonano zabiegi:

Extirpatio et excisio neoplasmatum	17 +	7 =	24
» lymphomatum	1 +	2 =	3
Excochleatio	23 +	17 =	40
Extensio m. Volkman	28 +	21 =	49
Exarticulatio et amputatio	2 +	1 =	3
Hernia inguin. oper. radic.	52 +	1 =	53
» umbilic. » »	2 +	3 =	5
Appendectomy	2 +	1 =	3
Strumectomy	1 +	2 =	3
Necrotomia et sequestrotomia	4 +	2 =	6
Osteotomia	— +	1 =	1
Labium leporinum oper. plastic.	17 +	15 =	32
Redraissement forcee, delig. gyps.	22 +	17 =	39
Termocauterisatio	17 +	12 =	29
Operationes plasticae	8 +	13 =	21
Opatrunek gipsowy ustalający	24 +	18 =	42
Operacye pomniejsze i inne zabiegi	86 +	106 =	192
	306 +	239 =	545

Ambulatoryjnie na 344 dzieci wykonano zabiegi:

Exstirpatio et excisio neoplasmatum	5 +	3 =	8
Termocauterisatio	14 +	11 =	25
Extractio corporis alieni	2 +	1 =	3
Extractio dentis	2 +	3 =	5
Redraissement forcee et delig. gypsea	14 +	12 =	26
Deligatio gypsea	6 +	7 =	13
Incisio	36 +	27 =	63
Operacye pomniejsze	114 +	87 =	201
	193 +	151 =	344

Na oddziale III. chorób zakaźnych leczono:

A. Dzieci z błonicą i dławcem (*diphtheria*):

	chłopców	dziewcząt	razem	
Pozostało z r. 1911:				
dzieci starszych	3 +	5 =	8	} 9
» karm. piersią	1 +	— =	1	
Przyjęto w r. 1912:				
dzieci starszych	87 +	78 =	165	} 179
» karm. piersią	9 +	5 =	14	
Razem	100 +	88 =	188	

Wyniki leczenia u dzieci starszych:

Wyszło wylecz.	72 +	75 =	147	84.00 %
Zmarło	13 +	7 =	20	12.06 %
Zostało na rok 1913	5 +	1 =	6	3.94 %
Razem	90 +	83 =	173	

Wyniki leczenia u niemowląt:

Wyleczonych	7 +	3 =	10	66.66 %
Zmarło	3 +	2 =	5	33.33 %
Zostało na rok 1913	— +	— =	—	
Razem	10 +	5 =	15	

Na 165 nowoprzyjętych u 79 wskutek zwiężenia krtani wykonano intubację, a z pomiędzy tych u 7 tracheotomię następową.

B. Dzieci z płonicą (*scarlatina*):

Pozostało z r. 1911	12 +	4 =	16	} 138
Przyjęto w r. 1912 starsz.	60 +	62 =	122	
» karm. piersią	2 +	1 =	3	3
Razem	74 +	67 =	141	

Wyniki leczenia u dzieci starszych:

Wyszło wylecz.	50 +	38 =	88	63.40 %
Zmarło	14 +	18 =	32	23.34 %
Pozostało na rok 1913	8 +	10 =	18	13.26 %
Razem	72 +	66 =	138	

Wyniki leczenia u niemowląt:

Wyszło wylecz.	1 +	1 =	1	66.67 %
Zmarło	1 +	— =	1	33.33 %
Zostało na rok 1913	0 +	0 =	0	
Razem	2 +	1 =	3	

WYNIKI LECZENIA.

A) U dzieci od 1—12 lat na oddziałach I—IV.

Miesiąc	Było z początkiem roku		Przybyło		Wyszło wyleczonych		Zmarło		Pozostało z końcem roku	
	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.
I	45	32	36	32	30	20	6	9	—	—
II	—	—	48	40	37	28	5	5	—	—
III	—	—	55	35	55	40	10	3	—	—
IV	—	—	43	50	33	34	11	8	—	—
V	—	—	64	60	54	50	2	6	—	—
VI	—	—	53	45	53	54	8	4	—	—
VII	—	—	41	58	46	38	3	8	—	—
VIII	—	—	58	42	41	41	8	7	—	—
IX	—	—	55	26	43	33	10	6	—	—
X	—	—	46	40	43	24	3	4	—	—
XI	—	—	53	30	49	34	—	2	—	—
XII	—	—	44	42	47	35	6	5	35	37
Razem	45	32	596	500	531	431	72	67	35	37
	77		1096		962		139		72	
	1173									

$$\text{Śmiertelność roczna} = \frac{139}{1173} = 11.84\%$$

B) U dzieci karmionych piersią na oddziale V.

Miesiąc	Było z po- czątkiem roku		Przybyło		Wyszło wyleczonych		Zmarło		Pozostało z końcem roku	
	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.
I	6	10	7	10	5	7	—	—	—	—
II	—	—	15	11	14	8	3	2	—	—
III	—	—	17	10	12	11	1	2	—	—
IV	—	—	12	8	8	6	2	1	—	—
V	—	—	15	8	14	6	2	2	—	—
VI	—	—	7	10	10	13	4	2	—	—
VII	—	—	12	7	7	8	2	—	—	—
VIII	—	—	9	6	4	4	6	3	—	—
IX	—	—	8	9	5	4	2	5	—	—
X	—	—	9	10	9	8	1	1	—	—
XI	—	—	14	12	13	6	3	—	—	—
XII	—	—	10	6	6	3	1	4	7	11
Razem	6	10	135	107	107	84	27	22	7	11
	16		242		191		49		18	
	258									

$$\text{Śmiertelność roczna} = \frac{49}{258} = 19.05\%$$

Rachunek Funduszu bieżącego Szpitala św. Ludwika za rok 1912.

DOCHODY.

WYDATKI.

K.		K.		K.		K.	
h.		h.		h.		h.	
1 stycznia na rachunku bież. w Banku kraj.		5.854		6.687 81		Według ksiąg rachunkowych Dyrektora:	
Fund. kraj. leczenie dzieci od 1—12 lat od		—		959 97		Utrzymanie budynków	
1 grudnia 1911 do 30 listopada 1912 . . .		—		2.109 71		" podworców i wodociągu	
Fund. kraj. leczenie osesków w tymże czasie		12.005 70		1.132 80		Na potrzeby kliniki	
Fund. naukowy za klinikę pedyatryczną		—		680 81		Kancelaryja szpitalna	
za r. 1912		13.500		2.951 86		Sprzęty i narzędzia lecznicze	
Zasilek gminy m. Krakowa		600		1.916 62		Apteka	
" na wodę z zapisu Zieleniewskiego		475		8.872		Srodki opatrunkowe	
Odsetki od fund. żelaz. Wodzieckich . . .		160		9		Honorarya lekarzy	
" " " Schindlera		160		1.695		Utrzymanie inwentarza	
" " " dyspozycyjnego		480		27.015 58		Wydatki nadzwyczajne	
" " " rachunku bież. Banku kraj. . . .		549 27		—		Z ksiąg rachunkowych Zarz. gospodarczego:	
		69 929 97		24.199 60		Zywienie	
		—		369 83		Napoje	
		—		1.330 94		Bielizna	
		—		594 88		Pranie	
		—		4.140 10		Opał i światło	
		—		82 65		Ogród	
		—		760 46		Utrzymanie inwentarza	
		—		1.800		Honorarium SS. Miłosierdzia	
		—		7.109		Wypłata sług	
		—		40.747 46		Bank kraj. (koszta, stemple, prowizya) . .	
		—		7 93		Saldo 31 grudnia na rach. bież. Banku kraj.	
		—		67.770 97		—	
		—		7.513		—	
		75.283 97		—		—	
1 stycznia 1912. Saldo na rach. bież. Banku krajowego		7.513		—		—	

Kontrolorowie: X. Juliusz Drohojowski, Eustachy Łaxa Chronowski.

Skarbnik: Dr. Murdzeński.

Sprawozdanie z czynności naukowych w r. 1912.

A) Wykłady:

Prof. Dr. Lewkowicz: Klinika chorób dziecięcych 5 g. tyg. (w obu półroczach).

Tenże: Pięciotygodniowy kurs szczepienia ospy (w półroczu letnim).

Prof. Dr. Chlumsky: (na oddziale chirurgicznym).

Chirurgia ogólna i ortopedyczna 2 g. tyg.

Tenże: Kurs masażu 5 g. tyg.

B) Prace ogłoszone drukiem:

Prof. Dr. K. Lewkowicza: O leczeniu płonicy surowicą przeciwpaciorkowczą (Przegląd lekarski 1912 Nr. 10).

Tożsamo w języku niemieckim: Die Behandlung des Scharlachs mit Scharlachstreptokokkenserum. (Monatschrift für Kinderheilkunde 1912 Nr. 12).

Dr. W. Bujak: Dwa przypadki zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych wywołanego przez prątką grypy rzekomej (pseudo-influenza) (z dwoma tablicami). Rocznik lekarski, tom II zeszyt 3, pag. 445.

Prof. Dr. Chlumsky: 1) Zabieg operacyjny czy pasek przepuklinowy? (Przegląd lekarski).

2) Zur Behandlung der Hammerzehe (Zeitschrift für orthopedische Chirurgie).

3) Eine praktische Vorrichtung zur Kopfsuspension. (Zeitschrift für orthopedische Chirurgie).

4) Extension bei älteren kongenitalen Hüftgelenkluxationen. (Zeitschrift für orthopedische Chirurgie).

5) Über die nichtoperative Behandlung von bösartigen Tumoren. (Klinisch therapeutische Wochenschrift).

6) Eine neue Behandlungsmethode von schweren rheumatischen Erkrankungen. (Zentralblatt für innere Medizin).

7) O užívání pásu prutržnice (Časopis lékařův českých).

A) Odczyty.

Dr. K. Dadej i Bańkowskí: Demonstracja preparatów i hodowli zarazka krztuśca (w Towarzystwie lekarskiem krakowskim na posiedzeniu dnia 8 lutego 1913).

Sprawozdanie

z kolonii leczniczej dla dzieci skrofulicznych w Rabce

pod św. Józefem

Rok istnienia dwudziesty szósty.

(Łóżek 90).

Dożywotni Kurator kolonii:
Dr. Maciej L. Jakubowski.

Kierownik biura przyjęcia w Krakowie:
Dr. Franciszek Murdzieński.

Lekarz ordynujący podczas pobytu dzieci w Rabce:
Dr. Otokar Lang.

Gospodarstwem i dozоровaniem dzieci zajmują się:
Siostry Miłosierdzia (wysyłane z Krakowa) 4.
Służba niższa: służące 4, stróżów 2.

Skorowidz ruchu dzieci z ubiegłych lat:

Okres I-szy w dawnej kolonii:	chłopców	dziewcząt	razem	dni pob.
od r. 1887—1903 . . .	577 +	729 =	1.306 —	55.460
Okres II-gi w nowej kolonii:				
1904	63 +	78 =	141 —	6.204
1905	78 +	83 =	161 —	7.318
1906	81 +	85 =	166 —	7.474
1907	80 +	93 =	173 —	7.680
1908	90 +	87 =	177 —	5.532
1909	77 +	74 =	151 —	6.348
1910	29 +	30 =	59 —	3.363
1911	42 +	44 =	86 —	4.902
1912	52 +	56 =	108 —	5.340
Razem	1.169 +	1.359 —	2.528 —	109.621

W roku 1912 przebywało w Kolonii leczniczej:

w I sezonie:

	chłopców	dziewcząt	razem	dni pobytu
od 20 maja do 2 lipca (przez dni 43)	11	+ 10	— 21	903

w II sezonie:

od 4 lipca do 24 sierpnia (przez dni 51)	41	+ 46	— 87	4437
Ogółem	52	+ 56	— 108	5340

Koszta utrzymania przyjętych 108 dzieci pokryto:

	chłopców	dziewcząt	razem	
Z funduszków bieżących Towarzystwa	42	+ 50	— 92	} 96
Z odsetek zapisu Chronowskich . . .	—	+ 1	— 1	
» » H. Łepkowskiej . . .	—	+ 1	— 1	
» » hr. Tyszkiewicza . . .	1	+ —	— 1	
» » E. Urbana . . .	1	+ —	— 1	
Za zwrotem kosztów żywienia:				
Od Gminy m. Pilzna	3	+ 2	— 5	} 12
» innych zakładów dobroczynnych . . .	4	+ —	— 4	
» Osób prywatnych	1	+ 2	— 3	
Razem	52	+ 56	— 108	= 108

Odnośnie do stanu rodziców przyjęto dzieci:

	chłopców	dziewcząt	razem
Nauczycieli	2	+ —	— 2
Podurzędników państwowych	1	+ 4	— 5
Sług państwowych	9	+ 5	— 14
Sług miejskich	5	+ 3	— 8
Urzędników i sług prywatnych	6	+ 10	— 16
Rękodzielników	9	+ 10	— 19
Wyrobników	3	+ 6	— 9
Wdów i sieroty z zakładów dobroczynnych	17	+ 18	— 35
Razem	52	— 56	— 108

Według miejsca zamieszkania rodziców było:

Chłopców: z Krakowa 43, powiatu krakowskiego 1, Podgórze 1, powiatu wielickiego 3, Tarnobrzega 1, Pilzna 3, razem 52.
Dziewcząt: z Krakowa 39, z powiatu krakowskiego 8, Podgórze 4, z Niepołomic 1, z Nowego Sącza 1, z Pilzna 2, razem 56.

Do Kolonii przyjęto dzieci z następującymi chorobami:

I. Na tle żółzowem:	chłopców		dziewcząt		razem
Przerost gruczołów	22	+	11	—	33
Przerost gruczołów ropiejących	8	+	6	—	14
Gruzołaki	3	+	6	—	9
Gruzołaki operowane	2	+	4	—	6
Choroby oka	3	+	3	—	6
Choroby skóry	—	+	3	—	3
Choroby nosa	1	+	—	—	1

II. Na tle gruźliczem:

Choroby kości	6	+	9	—	15
Choroby stawów	2	+	—	—	2
Choroby otrzewnej	—	+	1	—	1

III. Choroby ogólne:

Krzywica	1	+	2	—	3
Niedokrewność	4	+	11	—	15
Razem	52	+	56	—	108

Wszystkie dzieci, obok picia miejscowej wody słono-jodowej w ilościach przez lekarza wyznaczonych, otrzymywały we własnych łazienkach kąpiele słono-jodowe po trzy do czterech tygodniowo. Wogóle każde z dzieci przez cały sezon wzięło od 20—30 kąpieli.

Mimo bardzo niekorzystnego lata, wśród deszczów trwających bez przerwy od początku sierpnia, dzieci trzymały się dobrze i zdrowo. Oprócz dwóch przypadków ostrego nieżytu jelitowego nie wydarzyła się żadna ważniejsza choroba. Wszystkie dzieci powróciły do domów rodzicielskich znacznie pokrzepione na zdrowiu i z przybytkiem na wadze, który przeciętnie wynosił około 1½ kg. U trzech dziewcząt przybytek ten wynosił 2½ kg., a u jednej dziewczyny dosięgnął 3 kg. Wogóle stwierdzono, że przyrost na wadze był o wiele większy u dziewcząt jak u chłopców.

Rachunek Funduszu bieżącego Kolonii leczniczej w Rabce za rok 1912.

WYDATKI.

	K.	h.	K.	h.	K.	h.		K.	h.	K.	h.
1 stycznia Saldo w Banku krajowym							Według ksiąg rachunk. Kuratora:				
Dochód z balu Opiekunek (24 stycznia)			5 895	26	2 980	—	Urzymanie budynków, honorarya				
Ofiary przygodne*)			343	66			lekarsza i nauczyciela gimnastyki,	2 003	41		
Zasiłki: Wydział krajowy	600	—					wydatki kancelaryjne i t. d.				
» Gimna m. Krakowa	300	—					Według ksiąg rach. S. Przełożonej:				
» » Podgórze	300	—					Zywność, utrzymywanie inwentarza;	5 409	23	7 417	32
» Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń	300	—					opał, światło, lekarstwa, kąpiele,	4	68		
» Pow. Kasa Oszcz. krak.	200	—	1 725	—			podróżę, wypłata sług i t. d.				
» Akcyjnego Banku Związkowego	25	—					Bank krajowy (stemple)				
Odsetki: od funduszów żelaznych	1 637	10					Wydatki inwestycyjne:				
» » dyspozycyjnych.	556	48					P. Tokar reszta należyt. zainst. łazien.			1 059	74
» » rachunku bież. Banku kraj.	275	46	2 469	04			Transakcyje:				
Zwroty:							Dopisano odsetki do fund. żelaznych	1 317	12		
» Osoby prywatne za 3 dzieci po 60 K	180	—					» » » dyspozyc.	4	98	1 322	10
» » » 9 » 70 K	630	—					31 grudzień 1912 Saldo na rach. bież.			5 467	—
» od S. S. Miłosierdzia	990	—	1 853	20	12 286	16	Banku kraj.				
» inne	53	20									
					15 266	16				15 266	16
1 stycznia 1913 Saldo					5 467	—					

Kontrolorowie: *X. Juliusz Drohojowski, Eustachy Jaxa Chronowski.*

Skarbnik: *Dr. Murdziański.*

*) Kwota 343 Kor. 66 hal. pochodzi ze składek: Składki zebrane przez Hr. M. Wodnicka 101 Kor. 75 hal., Rogalski 100 Kor., Anczyz 50 Kor., Kleindelowa z Warszawy 25 K., Murdziński 10 Kor., Hoffmanowie 10 Kor., Konopkowie 10 K., Chylińska 6 K., Towarzystwo Weteranów, część dochodu z zabawy karnawałowej 22 Kor., z puszek umieszczonych w Kolonii w Rabce: 8 Kor., 91 hal.

Warunki

przyjmowania dzieci do krakowskiej Kolonii leczniczej w Rabce.

I. Kolonią leczniczą w Rabce założyło i utrzymuje Towarzystwo Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie.

II. Do Kolonii przyjmuje się dzieci skrofuliczne i zagrożone gruźlicą ubogich rodziców w wieku od 5 do 12 lat.

III. W celu przyjęcia zgłaszać się należy z dziećmi osobiście w ciągu miesiąca kwietnia każdego roku do Zarządu Kolonii w Krakowie, ulica Strzelecka l. 2 codziennie od 10 do 12 godziny przed południem.

IV. Zarząd Kolonii przyjmuje i wysyła do Rabki dzieci w celu leczenia na trzy sezony.

Pierwszy (wiosenny) od 15 maja do 4 lipca;

Drugi (wakacyjny) od 5 lipca do 25 sierpnia;

Trzeci (jesienny) od 26 sierpnia do 1 października.

W szczególności Zarząd przyjmuje dzieci:

Sezon	— na koszt Towarz.	+	za częściowem	zwrotem kosztów	=	razem
I	30	+	18		=	40
II	40	+	40		=	80
III	30	+	10		=	40
ogółem	100	+	60		=	160

Częściowy zwrot kosztów wynosi:

za sezon I i III 60 Kor.

za sezon II 80 »

Powyższa kwota służy wyłącznie na pokrycie kosztów wyżywienia, a przyjęte dziecko z dobrodziejstwa Kolonii korzysta otrzymując bezpłatnie: pomieszkanie, pościel, opiekę lekarską, dozór domowy, naukę gimnastyki i ćwiczeń ortopedycznych, kąpiele słono-jodowe i t. d. Równocześnie zwraca się uwagę, że dla dzieci nawiedzonych cięższymi zmianami chorobowymi, które wskutek tego do szkół nie uczęszczają, odpowiedniejsze i tańsze są sezony I (wiosenny) i III (jesienny).

V. Do przyjęcia na koszt Towarzystwa mają pierwszeństwo dzieci z gminy m. Krakowa, wyznania chrześcijańskiego. Dzieci

zamiejscowe, rodziców ubogich, wyznania chrześcijańskiego, mogą korzystać z dobrodziejstwa Kolonii za zwrotem kosztów wyżywienia powyżej sub. IV podanych, uiszczonych przez korporacje rządowe, krajowe, stowarzyszenia dobroczynne, opiekunów lub chlebobawców.

VI. Z dziećmi zamiejscowymi zgłaszać się należy osobiście w celu przyjęcia, jak to powyżej sub. III podano w ciągu miesiąca kwietnia do kancelaryi Zarządu Kolonii w Krakowie ul. Strzelecka l. 2, między 10 a 12 godziną przed południem.

Wyjątkowo przyjmowanie dzieci z odleglejszych miast i powiatów może nastąpić w drodze pisemnej na podstawie następujących dowodów:

1) Podania zawierającego wiek dziecka, imię i nazwisko rodziców, miejsce zamieszkania, ich zatrudnienie, liczbę rodzeństwa, wraz z oznaczeniem sezonu, na który życzyliby sobie rodzice, aby dziecko było przyjęte.

2) Świadectwa ubóstwa wystawionego przez władzę miejscową.

3) Deklaracyi od miejscowej władzy lub stowarzyszenia, iż w razie przyjęcia dziecka — uiszcza należytość na pokrycie kosztów wyżywienia.

4) Świadectwa lekarskiego, w którym mają być dokładnie podane zmiany chorobowe na tle skrofulicznem lub gruźliczem, a mianowicie czy takowe znajdują się w gruczołach, na skórze, na błonach śluzowych, w okostni, kości i t. d.

Następnie w świadectwie musi być podane, że u zgłaszającego się obok skrofulów nie znachodzą się inne choroby mogące być niebezpieczne lub uciążliwe dla otoczenia.

W szczególności nie przyjmuje się dzieci:

- a) z rozwiniętymi zmianami na tle gruźliczem;
- b) z rozległymi owrzodzeniami i ropieniami kości, wymagającymi operacyi i kosztownych opatrunków;
- c) zniedołężniałych i porażonych;
- d) z przypadłościami nerwowymi (Chorea, Epilepsia);
- e) zanieczyszczające się w nocy (Enuresis);
- f) z osutkami pasożytowymi (Scabies, Favus, Herpes tonsurans i t. d.);
- g) z jaglicą (Trachoma);
- h) stale gorączkujące z jakichbądź powodów.

Wreszcie w świadectwie lekarskiem znajdować się musi poświadczenie, że ani u członków rodziny zgłaszającego się do przyjęcia, ani w domu, w którym mieszkają, w ostatnich trzech miesiącach nie wydarzył się żaden przypadek choroby zakaźnej.

Dowody sub 1, 2, 3, 4, wyliczone przesłać należy pocztą, opłacone, wraz z marką 10 h. na odpowiedź, pod adresem:

Zarząd rabczańskiej Kolonii leczniczej

w Krakowie

ulica Strzelecka 1/ 2.

W razie braku któregokolwiek z powyższych dowodów, a przedewszystkiem dokładnego świadectwa lekarskiego, podania wniesione o przyjęcie uwzględnione nie będą.

VII. Na podstawie przesłanych dowodów, Zarząd Kolonii rozstrzyga o przyjęciu dziecka i wyborze sezonu, o czym zawiadomi stronę interesowaną z wezwaniem złożenia należytości na pokrycie kosztów wyżywienia i podpisania deklaracyi stosowania się do przepisów obowiązujących w Kolonii; poczem stronie proszącej przesłaną zostanie karta przyjęcia.

VIII. O dniu wyjazdu do Rabki i o dniu powrotu zostanie strona zawiadomiona kartą korespondencyją.
